

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

**МАТЕРІАЛИ
3-ї Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми пожежної безпеки 2024»
(«Fire Safety Issues 2024»)**

ХАРКІВ 2024

Олександр Савченко, к.т.н., ст. наук. співр., Національний університет цивільного захисту України

Сергій Гарбуз, к.т.н., доцент, Національний університет цивільного захисту України

Олександр Григоренко, к.т.н., доцент, Національний університет цивільного захисту України

Аліна Іванова, 3 ДПРЗ ГУ ДСНС України у Харківській області

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ УКРИТТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ, ВИМОГАМ «БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА»

Однією зі складових безпечного освітнього середовища є створення фонду захисних споруд цивільного захисту в навчальних закладах. Елементом «безпечного освітнього середовища» є забезпечення пожежної безпеки укриттів. Вимоги щодо, утримання, експлуатації та ведення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту встановлено у [1].

Стаття 3 ЗУ «Про освіту» визначає право на доступність освіти та містить важливі положення щодо доступності та рівних можливостей в галузі освіти в Україні. Важливою складовою права на доступність освіти є безпечне освітнє середовище. Освітній процес має організовуватися в безпечному освітньому середовищі та здійснюється за принципом безперервності з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психологічного та інтелектуального розвитку дітей, їх особливих освітніх потреб. Пунктом 2-1 ч. 1 ЗУ «Про освіту» визначено поняття – безпечне освітнє середовище [2]. Таким чином, виявлення забезпечення пожежної безпеки укриттів у навчально-виховних закладах України, вимогам «безпечного освітнього середовища» є актуальною задачею [3].

Було проведено аналіз забезпечення пожежної безпеки укриттів забезпечення критеріям «безпечного освітнього середовища» на прикладі 9 навчальних закладів різної специфіки в 3-х областях України: Полтавській, Кіровоградській та Дніпропетровській, які не проводили евакуацію контингенту і продовжують діяльність в умовах воєнного стану. З метою безпеки інформація надається у загальному виді.

Усі досліджені заклади мають у своїй структурі пансіон, що передбачає створення цілодобових умов для безпечного перебування здобувачів освіти та підопічних. Всього у 8 закладах виховуються 1042 осіб, із них – 767 дітей до 18 років. Із цього числа 653 осіб перебувають на пансіоні, з них 378 – діти віком до 18 років. 2 соціально-медичні установи здійснюють догляд та надають послуги тільки особам чоловічої статі – 332 підопічним.

Захисні споруди в усіх закладах представлені найпростішими укриттями. Із 9 укриттів 5 включені до фонду захисних споруд, 3 – нанесені на інтерактивну карту, 5 – мають паспорт захисної споруди, 7 – акти оцінки об'єкта щодо можливості його використання для укриття населення як найпростішого укриття.

7 закладів мають систему оповіщення, з яких:

- 6 мають сигнали місцевих централізованих систем оповіщення в зоні досяжності (сирени, гучномовці) та використовують звукові сигнали (дзвінок);

- 1 заклад користується власною автоматизованою системою оповіщення.

- У 2 закладах системи оповіщення відсутні взагалі.

Технічний стан укриттів:

- Із 9 закладів в жодному не проведено реконструкції або капітального ремонту;

- Частковий поточний ремонт господарським способом проведено в 5 закладах, в 3 закладах наразі виконуються ремонтні роботи підрядними організаціями, 1 укриття взагалі не ремонтувалося;

- 6 укриттів мають евакуаційні виходи, з них у 2 укриттях виходи зроблені господарським способом. 2 укриття будуть облаштовані аварійним виходом під час

проведення поточного ремонту. В 1 укритті відсутня можливість конструктивного вирішення проблеми з аварійним виходом.

Природна вентиляція присутня у всіх укриттях, у 4 укриттях додатково встановлена примусова вентиляція.

Укриття 3-ох закладів облаштовані сучасними автоматизованими системами пожежогасіння, всі 9 потребують доукомплектації засобами пожежогасіння та шанцевими інструментами (в наявності мінімальний набір). У 3 укриттях виявлено порушення норм пожежної безпеки в частині використання горючих матеріалів та легкозаймистих предметів.

Доступ до питної води: всі укриття на 100% забезпеченні запасами питної води в середньому розрахунку 2 літри на добу на 1 особу.

Забезпечення вимог щодо надання учням можливості відпочинку призводить до збільшення пожежної навантаги в укриттях. Зважаючи на специфіку контингенту для якого облаштовані укриття це питання вимагає окремого врегулювання.

Для подолання визначених проблем пропонується:

- Законодавчо врегулювати питання повноважень та зону відповідальності засновників, керівників та інших посадових осіб у частині нарощування фонду захисних споруд закладів освіти, а саме: розробка та затвердження алгоритму дій при прийнятті рішення про необхідність та технічні можливості будівництва нових захисних споруд.

- Закріпити на нормативному рівні типовий алгоритм дій, на випадок кризових та надзвичайних ситуацій, на підставі якого мають розроблятися відповідні алгоритми на рівні областей та окремих закладів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МВС від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331.

2. Про освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38-39. ст. 380 (із змінами).

3. [Савченко О.В.](#) Нормативне забезпечення укриттів у навчально-виховних закладах України критеріям «безпечного освітнього середовища»/ [О.В. Савченко](#), Ю.С. Безугла, А.А. Іванова // Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, реагування та ліквідація їх наслідків. Матеріали круглого столу (вебінару). – Харків: Національний університет цивільного захисту України, 29 лютого 2024 – С.167-168.

Oleksandr Savchenko, PhD, Senior Research Fellow, National University of Civil Defense of Ukraine;

Serhij Garbuz, PhD, Associate professor, National University of Civil Defense of Ukraine;

Oleksandr Hryhorenko PhD, Associate professor, National University of Civil Defense of Ukraine;

Alina Ivanova, Head Department the state emergency service of Ukraine in the Kharkiv region

PRACTICAL PROBLEMS OF ENSURING FIRE SAFETY OF SHELTERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE, IN ACCORDANCE WITH THE REQUIREMENTS OF A "SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT"

An element of a "safe educational environment" is the provision of fire safety in shelters. An analysis of the provision of fire safety of shelters to meet the criteria of a "safe educational environment" was carried out on the example of 9 educational institutions of different specificities in 3 regions of Ukraine. Proposed solutions to ensure fire safety of shelters to meet the criteria of a "safe educational environment".

ЗМІСТ

**SECTION 1. FIRE AND TECHNOGENIC SAFETY OF CRITICAL
INFRASTRUCTURE FACILITIES UNDER MARTIAL LAW
СЕКЦІЯ 1. ПОЖЕЖНА ТА ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

<i>Басманов О.Є., Олійник В.В.</i> Моделювання теплового впливу пожежі на резервуар з нафтопродуктом	5
<i>Сергій Рудаков, Ivanov V</i> Визначення та дослідження температурних полів за умов горіння сусіднього резервуара	8
<i>Васильченко О.В., Рубан А.А.</i> Оцінювання вогнестійкості металевого каркаса будівлі після впливу вибуху	11
<i>Гарбуз Сергій, Карпова Дарина</i> Очищення внутрішніх поверхонь резервуарів для зберігання світлих нафтопродуктів допомогою криогенного струмування	14
<i>Михайлова А.В., Балло Я.В., Тесленко О.М.</i> Щодо оцінки стану захищеності об'єктів критичної інфраструктури	16
<i>Сидоренко В.Л., Єременко С.А., Пруський А.В., Демків А.М.</i> Аналіз ризику: поняття та місце у забезпеченні Безпеки об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану	19
<i>Бойко О.А.</i> Формування та реалізація державної політики У сфері захисту критичної інфраструктури в умовах воєнного стану	22
<i>Гадир В.О., Нешпор О.В., Шевченко Р.І.</i> Аналіз небезпек та постановка завдання з дослідження ефективності інноваційних засобів гасіння пожежі на об'єктах критичної інфраструктури	25
<i>Головченко Є.В., Хмиров І.М., Шевченко Р.І.</i> Аналіз ефективності пожежної та техногенної безпеки об'єктів критичної інфраструктури зі зберігання нафтопродуктів	27
<i>Коваленко Д.С., Руцак І.І., Шевченко Р.І.</i> Закономірності впливу широкого класу добавок речовин на швидкість горіння піротехнічних сумішей	29
<i>Вавренюк Сергій</i> Забезпечення техногенної безпеки об'єктів критичної інфраструктури в умовах воєнного стану	30

Фомичов Д.С., Шевченко Р.І.

До питання обґрунтування комплексу інформаційно-технічних заходів з підвищення пожежної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури 33

Щербак О.С., Дерев'янка О.А., Шевченко Р.І.

До питання виявлення осередкових ознак і шляхів розповсюдження надзвичайних ситуацій на об'єктах критичної інфраструктури 34

Aulin Yaroslav, Ichenko Oleksii

Raman spectroscopy for forensic investigations of cause of fire 36

Harkavyi Andrii, Volodymyr Lypovyi

Heat exchange in the free volume of reservoirs during jet cleaning of petroleum product residues 38

Omar Trabelsi, Tünde Anna Kovács

Fire and explosion risks related to electrical car batteries 40

Щолоков Е.Е., Ромін А.В., Отрош Ю.А., ANSZCZAK Marcin

Аналіз імітаційних моделей евакуації при пожежі 45

Кривешко Адриан, Пирогов Александр, Konstantinos Sotiriadis

Особливості проведення пожежно-профілактичної роботи на промислових підприємствах 47

Zoltán Nyikes, Milton Friedman, László Tóth, Tünde Anna Kovács

Особливості проведення пожежно-профілактичної роботи на промислових підприємствах 49

SECTION 2. FIRE SAFETY OF CONSTRUCTION MATERIALS, BUILDINGS AND STRUCTURES

СЕКЦІЯ 2. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ, БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД

Клокова А. В., Бондаренко С.М

Дослідження часових характеристик вузла управління спринклерної системи водяного пожежогасіння 54

Ликов А. М., Бондаренко С.М

Дослідження сучасного рівня забезпечення пожежної безпеки центрів обробки даних засобами пожежної автоматики 57

Francesca Sciarretta, Adamantia Athanasopoulou, Silvia Dimova, Georgios Tsionis

The status of implementation of fire safety engineering in europe 60

Francesca Sciarretta, Adamantia Athanasopoulou, Silvia Dimova, Georgios Tsionis

Training and education needs for wider implementation of fire safety engineering in europe 63

Петухова О.А.

Розрахунок внутрішнього протипожежного водопроводу як напрямку забезпечення пожежної безпеки будівлі 65

<i>Кердивар Владислав, Кальченко Ярослав</i> Визначення параметрів електричних кабельних виробів при короткому замиканні	68
<i>Катунін Альберт, Роянов Олексій, Кулаков Олег</i> Вплив домішок на температуру нагрівання кабельних виробів в процесі експлуатації	73
<i>Лисак Н.М., Скородумова О.Б., Чернуха А.А., Калашнікова В.С.</i> Дослідження впливу фосфорвмісних компонентів на властивості вогнезахисного покриття деревини	74
<i>Саєнко Н.В., Скрипинець А.В.</i> Комплексна оцінка пожежної безпеки вібропоглинаючої мастики в залізничній інфраструктурі	77
<i>Скрипинець А.В., Саєнко Н.В.</i> Дослідження адгезійно-міцностних властивостей вогне-та вібропоглинаючої композиції для застосування в залізничному транспорті	80
<i>Ференц Н.О.</i> Дослідження природних цеолітів для забезпечення технологічних апаратів і трубопроводів	82
<i>Антошкін О.А., Ковшарь А.Г.</i> Аналіз методів випробування пожежних сповіщувачів	84
<i>Миргород О.В., Десятерик М.А., Омелянчук М.Б.</i> Деякі полімерні матеріали, що використовуються у сучасному будівництві	86
<i>Ковальов А.І., Пурденко Р.Р., Качкар Є.В.</i> Методологія оцінювання вогнестійкості вогнезахисених будівельних конструкцій будівлі	89
<i>Трегубов Д.Г., Трегубова Ф.Д.</i> Прогнозування параметрів пожежної небезпеки на підставі моделювання етапу кластерної будови полум'я	92
<i>Фещук Ю.Л., Сізіков О.О., Голікова С.Ю.</i> Аналіз положень ДБН В.1.2-7:2021, пов'язаних з суттєвими експлуатаційними характеристиками будівельної продукції	95
<i>Підкопай О.Ю., Дурсєв В.О.</i> Моделювання роботи чутливого елемента з суперпарамагнітними частками при слабкому магнітному полі	97
<i>Скрипник А.В., Дурсєв В.О.</i> Моделювання роботи чутливого елемента з однодоменими феромагнітними матеріалами	99

<i>Гужва Д.Р., Дурєєв В.О.</i> Моделювання роботи чутливого елемента з комплексним урахуванням намагніченості від зовнішнього магнітного поля і температури	101
<i>Francesca Sciarretta, Adamantia Athanasopoulou, Silvia Dimova, Georgios Tsionis</i> The status of implementation of fire safety engineering in europe	103
<i>Кулаков О.В.</i> Модель для оцінки пожежної безпеки роботи навантаженого електричного проводу з подвійною ізоляцією	106
<i>Петухова О.А.</i> Розрахунок внутрішнього протипожежного водопроводу як напрямок забезпечення пожежної безпеки будівлі	108
<i>Гаврилюк А.Ф., Яковчук Р.С.</i> Особливість проведення вогневих експериментальних досліджень елементів силових батарей електромобілів	111
<i>Лазаренко О.В.</i> Визначення часу прогріву літій-іонного елемента живлення panasonic ncr 18650b від зовнішнього джерела	114
<i>Новак С.В., Добростан О.В., Пустовий М.М., Новак М.С.</i> Вплив початкової температури сталевих конструкцій під час випробування на вогнестійкість на результати визначення проміжку часу збереженості несучої здатності	116
<i>Перегін А.В., Нуянзін О.М.</i> Розробка спрощеної схеми удосконаленого експериментально-розрахункового методу оцінювання межі вогнестійкості несучих залізобетонних стін	119
<i>Веселівський Р.Б., Яковчук Р.С., Смоляк Д.В.</i> Експериментальні дослідження вогнезахисної здатності реактивного вогнезахисного покриття на сталевій пластині розміром 500x500 мм товщиною 0,3 см	121
<i>Майстренко С.С., Ребров О., Шевченко Р.І.</i> До питання дослідження ефективності пасивних засобів локалізації пожежі на об'єктах з масовим перебуванням людей	124
<i>Пустовий М.М., Маладика І.Г., Новак С.В., Новак М.С.</i> Залежність результатів випробування сталевих конструкцій на вогнестійкість від відхилення температурного режиму в печі від номінального	125
<i>Миргород О.В., Радіонов Я.О., Попов О.В., Skatkov L</i> Заглиблення заздалегідь виготовлених паль на етапі будівництва	128
<i>Федченко С.М., Федченко І.В.</i> Дослідження зниження міцності бетону залізобетонних конструкцій таврового перерізу в умовах вогневих випробувань	131

Оношко І.А., Кушнір А.П., Вовк С.Я.
Шляхи підвищення протипожежного захисту авіаційних ангарів 135

Самченко Тарас, Ратушний Олексій
Аналіз моделей що можуть застосовуватись для прогнозування розвитку пожеж у кабельних тунелів 138

Григоренко Олександр, Золкіна Євгенія, Саєнко Наталія, Липовий Володимир
Удосконалення існуючих методів оцінки ефективності вогнезахисних покриттів 140

**SECTION 3. FORCES, MEANS AND TACTICS OF FIRES AND EMERGENCIES
LIQUIDATION**

СЕКЦІЯ 3. СИЛИ, ЗАСОБИ ТА ТАКТИКА ГАСІННЯ ПОЖЕЖ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НС

Фещенко А.Б., Загора О.В., Борисова Л.В.
Імовірнісна модель типового фрагмента відомчої цифрової телекомунікаційної мережі ДСНС 143

Нуязін В.М., Коцар Є.О., Наливайко М.О.
Дослідження можливості впливу магнітного поля на полум'я нафтогазової свердловини 146

Аксьонов Віталій, Лісняк Андрій
Підвищення ефективності гасіння пожеж твердих горючих 149

Остапов К.М.
Розробка засобу пожежогасіння гелеутворюючими складами підвагоного простору метрополітену 151

Остапов К.М.
Створення універсальною гусеничною пожежною машини із підвищеними тактико-технічними характеристиками 153

Савченко Олександр, Гарбуз Сергій, Савченко Вячеслав
Проблема дефіциту води при гасінні пожеж у під час воєнного стану 156

Філюшина Ольга, Лісняк Андрій
Підвищення ефективності реагування на виклики за рахунок оптимізації елементів оперативного розгортання 158

Стрілець В.М., Степанчук С.О.
Особливості розробки математичної моделі скорочення часу гуманітарного розмінування в радіаційно-забрудненій місцевості 160

Загора Олександр, Фещенко Андрій
Забезпечення надійності системи оперативного управління рухомими об'єктами району надзвичайної ситуації на основі використання RoIP-каналів 162

Соботницька О.О., Майборода А.О.
Аналіз процесу створення водяного туману для цілей пожежогасіння 164

<i>Шевчук Олексій, Коханенко Володимир</i> Евакуація та автомобілі для транспортування потерпілих при надзвичайних ситуаціях	167
<i>Іванов Максим, Дубінін Дмитро</i> Вимоги діючого законодавства України для підготовки пожежних-рятувальників за рахунок використання тренажерів	170
<i>Дубінін Дмитро</i> Дослідження пожежної небезпеки синтетичних матеріалів під час розвитку внутрішньої пожежі	173
<i>Agoston Restas</i> Drone applications beyond forest fire monitoring - forest fire suppression	176
<i>Kravtsiv R. V., Afanasenko K.A., Restás Ágoston</i> The use of drones for firefighting and fire monitoring	180
<i>Лаврик Я. В., Черномаз І. К.</i> Теоретичні основи організації тактичної підготовки підрозділів служби цивільного захисту в умовах військових дій	183
<i>Придатко В.В., Ковальчук О.М.</i> Аналіз фактичного часу слідування рятувального підрозділу	185
<i>Придатко В.В.</i> Вплив параметрів середовища на розташування рятувального підрозділу	188
<i>Присяжнюк В.В.</i> Гасіння пожеж із використанням переносних засобів димо- та тепловидалення	190
<i>Скоробагатько Т.М., Пруський А.В., Якіменко М.Л., Серета Д.В., Стрілець В.М., Маловик І.В.</i> До питання особливостей діяльності газодимозахисників в умовах можливого бойового ураження	193
<i>Стрілець В.М., Степанчук С.О.</i> Особливості розробки математичної моделі скорочення часу гуманітарного розмінування в радіаційно-забрудненій місцевості	196
<i>Тютюник Вадим, Левтеров Олександр, Усачов Дмитро</i> Виявлення на території міста масштабних пожеж за акустичними спектрами процесу горіння рідких органічних речовин	198
<i>Фомичова Д.Ю., Крадожон В.А., Шевченко Р.І.</i> Аналіз ефективності дій особового складу аварійно-рятувальних підрозділів до гасіння пожежі та ліквідації надзвичайної ситуації на об'єктах зі зберігання нафтопродуктів	201
<i>Левтеров Олександр, Статівка Євгеній</i> Моніторинг факторів нс мікродронами у внутрішніх просторах	203

Олександр Савченко, Сергій Гарбуз, Олександр Григоренко, Вячеслав Савченко
Проблема дефіциту води при гасінні пожеж під час воєнного стану 205

Олександр Савченко, Сергій Гарбуз, Олександр Григоренко, Вячеслав Савченко
Практичні проблеми забезпечення пожежної безпеки укриттів у
навчально-виховних закладах України, вимогам «безпечного
освітнього середовища» 207

SECTION 4. EMERGENCY SITUATIONS AND FIRE PREVENTION MANAGEMENT
СЕКЦІЯ 4. ЗАПОБІГАННЯ НАДЗВИЧАЙНИМ СИТУАЦІЯМ

Кравченко Р.І., Хроменков Д. Г., Гулик Ю. Б., Ільченко Н. М., Корольова О. Г
Аналіз нормативних документів та інших джерел інформації стосовно термінів
на засоби цивільного захисту 209

Паніماش Ю.В.
До питання стану виробничого травматизму в Україні в умовах воєнного стану 212

Тютюник Вадим, Тютюник Ольга, Яценко Олександр, Удянський Микола
Удосконалення функціонування мережі ситуаційних центрів
У мирний час та в особливий період 215

Яценко Олександр, Тютюник Вадим
Пропозиції щодо організації заходів оповіщення та інформування
в об'єднаних територіальних громадах (отг) 218

Карпеко Н.М.
Застосування ризик-менеджменту при формуванні організаційно-економічних
механізмів протидії надзвичайним ситуаціям 221

Корчагін П.О., Хмирова А.О., Шевченко Р.І.
До питання формування експертно-статистическої моделі ліквідації
надзвичайних ситуацій регіонального рівня в умовах воєнного впливу
на систему підготовки фахівців з експлуатації аварійно-рятувальної техніки 224

Мирошниченко А.О., Дівізінюк М.М., Шевченко Р.І.
Розробка математичного апарату попередження надзвичайних ситуацій
терористичного характеру в тунелях 226

Yeliseiev V. N., Vykova E.V.
Measures to prevent emergency situations at high danger facilities 228

Роянов О.М., Катунін А.М.
Вплив вологості повітря на час примусової вентиляції резервуарів від
залишків парів легкозаймистих рідин 231

Щолоков Е.Е., Ромін А.В., Отрош Ю.А., ANSZCZAK Marcin
Аналіз імітаційних моделей евакуації при пожежі 234

**SECTION 5. ENVIRONMENTAL ASPECTS OF FIRE SAFETY AND LABOR
PROTECTION**
**СЕКЦІЯ 5. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНА
ПРАЦІ**

<i>Отрош В.Ю., Рашкевич Н.В., Turutanov O.</i> Ризик природних пожеж під час військової агресії	236
<i>Карвацька М.Я., Лавренюк О.І., Михалічко Б.М.</i> Екологічний аспект використання водних вогнегасних речовин та проблеми підвищення їх ефективності	238
<i>Карпова Дарина, Гарбуз Сергій</i> Екологічні наслідки пожеж в природних екосистемах	240
<i>Ковальов Олександр, Рагімов Сергій</i> Сучасна організація моніторингу атмосферного повітря	242
<i>Пелипенко М.М.</i> Екологічний аспект пожежної безпеки лісів та заходи їх захисту від пожеж	245
<i>Калиненко Л.В., Слуцька О.М., Гордєєв П.М.</i> Упорядкування класифікації та загальних технічних вимог до фільтрувальних засобів індивідуального захисту органів дихання населення у надзвичайних ситуаціях	247
<i>Тютюник Вадим, Захарченко Юлія</i> Підвищення ефективності оцінки екологічної обстановки в зоні надзвичайної ситуації за допомогою безпілотних літальних апаратів	249
<i>Бондаренко А.Ю., Лобойченко В.М., Шевченко О.С., Шевченко Р.І.</i> Розробка інформаційно-технічних засобів моніторингу небезпек, пов'язаних із потраплянням забруднюючих речовин в довкілля	251